

Gudstjeneste i Skævinge & Lille Lyngby Kirke

den 27. august 2017

Kirkedag: 11.s.e.Trin/A

Tekst: Job 5,8-16; 1 Kor 15,1-10; Luk 18,9-14

Salmer:

SK: 413 \* 523 \* 609 \* 474 \* 424

LL: 413 \* 447 \* 449 \* 523 \* 609 \* 474 \* 424

Hvor har han da godt af det, farisæeren. Står der og smykker sig med al sin fromhed og hellighed, som om han skulle være meget mere værd end alle os andre. Han har rigtig godt af, at han bliver dukket og kommer ned med nakken. For når alt kommer til alt, så er han garanteret ikke så meget anderledes end os andre. Nej, han skal sandelig ikke tro, at han er noget.

Sådan tror jeg, at vi er mange her i jantelovens land, der sikkert kan være enig med mig i reaktionen på farisæeren dér i templet. Og nu i disse tider, hvor Matador genudsendes, er der sikkert mange, der trækker en forbindelse mellem ham og Mads Skjerns søster, der ikke drikker alkohol, ikke danser, ikke billiger den nye mode i tøjet, men i stedet taler højt om sin præst, sin kirkegang, sin bibellæsning og bøn. Nej, hun er sandelig ikke som de andre. Og hvor er det godt, at sådan nogle kommer ned med nakken.

Denne gamle indremissionske mokke sidder der og nærmest suger al morskab ud af selskabet og gør det jo næsten til en synd at le, have det sjovt og nyde livet. Og farisæeren, der i nutidig klædedragt ville være en gejstlig, som skal nyde anseelse og respekt ikke bare for sit embede, men også for sin person, og så bliver han måske i morgen anholdt for pædofili. De er to alen ud af samme hykleriske stykke dobbeltmoral, der synes at være sat her på jorden, kun for at give os andre dårlig

samvittighed. Det er faktisk rigtig godt, at hykleri og dobbeltmoral i fromhedens navn, også modsiges i Bibelen. Det kan vi rigtig godt lide i et land, hvor vi har lært, at det er bedre at sidde på kroen og tænke på kirken end at sidde i kirken og tænke på kroen.

Nu er det ikke fordi Mads Skjerns søster er indremissionsk, at hun har det syn på livet, som hun højlydt klandrer andre for ikke at have. Og det er ikke, fordi farisæeren er farisæer, at han står og gør sig til, at han ikke er som de andre, men lever langt frommere. Nej, det er fordi, **de** er nogle dårlige karakterer som mennesker, og fordi de begge fuldstændig har misforstået Guds nåde og hvad det vil sige, at være et menneske, der lader troen på Gud have betydning og bestemmende konsekvenser for, hvordan livet skal leves. De har fuldstændig misforstået det. Hvis det vigtige i livet havde været at være vegetar eller ej, så ville de om dette have været lige så nidkære og selvtværdige. Fuldstændig, som vi kender det fra mange ikke-rygere, der tidligere har været rygere.

Fuldstændig som det er en total misforståelse, at sætningen om at sidde på kroen eller i kirken, skulle være udtryk for ærlighed og oprigtighed. Jeg betvivler ikke, at der er mennesker, der har siddet i kirken og tænkt på kroen, men jeg betvivler, at der er særlig mange, der har siddet på kroen og tænkt på kirken, medmindre man da kunne nogle nedsættende historier om præsten, og gøre sig morsom på dennes bekostning. Og da er det egentlig sjovt eller tankevækkende, at i dén situation, da er præsten udsat, og det hvad enten han forsøger alkohol, tobak, dans og kortspil osv. (for nu at blive i det billede), eller han kommer på kroen efter gudstjenesten, for at gøre den bimmelim, han har fået af i skjul at tømme altervinen, til en ordentlig brandert, som han så kan slæbe hjem gennem byen senere på dagen. I krostuen er det ligegyldigt, hvilken præst,

byen har, han bliver til morskab – af dem, som andægtigt og ærligt hellere sidder på kroen end i kirken.

Det er bare alt sammen så dobbeltmoralsk og hyklerisk, så det driver ned ad væggene. Vi møder dem i film og litteratur, og vi møder dem så sandelig også i livet, disse kristeligt vildfarne hyklere.

Og vi møder dem i litteraturen og i film og så sandelig også i virkeligheden, disse oprigtigt harmfulde og afstandstagende mennesker, der kun kan glæde sig over, at selv i Bibelen er hykleri noget, der afsløres og slås ned på. Ja, vi møder disse mennesker, som er helt anderledes nede på jorden i deres kristelige livsførelse og ikke lade troen knuge og tryne livet og livsglæde, for der står jo ikke noget i Bibelen om, at man ikke må have det sjovt. Vi møder dem også i virkeligheden, disse mennesker, der roser sig af ikke at være som en farisæer eller en Mads Skjerns søster. Og – deri er vi så lige præcis som dem! Og deri har vi lige så lidt som Mads Skjerns søster og farisæeren misforstået, hvad det vil sige at leve i og med og af tro og have Guds nåde. Og deri er vi lige så dårlige karakterer som mennesker. Og skulle en – f.eks. en præst – finde på at sige, at både toldereren og farisæeren er jo syndere, altså sige, at vi jo alle er syndere for Gud, så er der rigtig mange, der hurtigt kan finde nogle, der er værre syndere end en selv, og heldigvis er jeg ikke sådan.

Nej, hovmod står for fald, og den, der ophøjer sig selv, skal falde og slå sig ganske alvorligt. Det er bare så frustrerende, for den, der skynder sig at sige om sig selv, for ikke at blive ramt af dagens bibelord, at jeg er da heldigvis ydmyg, ja – sådan kan kun den hovmodige og selvophøjende sige. Ydmyg er en af de få egenskaber, det er meget svært, for ikke at sige umulig, at sige om sig selv, uden at det bliver hovmodigt.

Så længe vi hører Jesu ord til os i dette tankesæt, og drager den slags følger og slutninger ud af denne beretning, så bevæger vi os rundt i en kæmpe stor misforståelse af Jesu ord, og af os selv, og det kan faktisk kun ende med hykleri, hvad enten vi ser os selv som toderen eller farisæeren. Og det går galt for os. Farisæeren i kirken er hykler, og drukkenbolten på kroen er hykler. Den ydmyge er hykler. Det kan kun ende med hykleri og hovmod, når vi måler vor tro og troens betydning for os i forhold til hinanden.

Forleden dag fortalte et menneske, som jeg i den givne situation desværre ikke havde mulighed for at gå i dialog med, men han fortalte mig, at han havde siddet til en begravelse og funderet over, hvad det, der skete i kirken, egentlig sagde alle de andre i kirken, for det var jo tydeligt, at de var ikke vant til at være der. En af de ting, jeg ville have spurgt ham om er, hvad han selv fik ud af at sidde til begravelsen. Hørte han Guds ord tale til sig, eller havde han travlt med at synes, at det havde de andre godt af at høre, for de trængte til det? Hvem mon trængte mest i den givne situation? Hvorfor er der nogle af os, der har så travlt med at høre Guds ord på hinandens vegne? Nogle gange så travlt, at vi ikke høre det på egne vegne.

Det går galt, når vi vil måle vor tro og fromhed på hinanden. Det går galt, når vi vil måle vor såkaldte oprigtighed og ærlighed i fornægtelse af troen på hinanden. Det går ikke bare galt deri, at vi taler forbi hinanden, kommer skævt ind på hinanden eller skaber skel mellem hinanden. Men det går helt galt i vort forhold til Gud. Det går helt galt i vor tro på Gud. Det går helt galt, når andres tro eller andres vantro bliver målestokken for vor tro og fromhed i forhold til Gud. Så går det galt med vort forhold til Gud. Det går så galt, at vi går glip af Guds retfærdighed, af Guds nåde. For den, der ophøjer sig

selv, skal ydmyges, som Jesus siger, og går ikke retfærdige hjem.

Jesus bruger begreberne ydmyge og ophøje på næste samme måde, som vi mennesker bruger dem, og alligevel lægger han noget andet i det. Han går ind på vor tankegang herom, idet han betegner sine tilhører, som vi jo meget hurtigt konkluderer, at det er nok farisæeren, de bør se sig selv som – for vi hører jo ordet på de andres vegne. Men vor interesse bliver jo skærpet lige fra starten, og vi er allerede på vej op i det røde felt af forargelse over den religiøse dobbeltmoral og hykleri, som jeg var inde på i begyndelse. Vi er allerede tændte, og glæder os til, at fælden i fortællingen klapper i over disse selvretfærdige, som foragter andre. Allerede disse ord, får os til at gnide i de hænder, som heldigvis ikke er som deres.

Og så fortæller Jesus om en farisæer, der ophøjer sig selv; måler sin tro og fromhed på tolderens: Tak Gud, at jeg ikke er som ham. Og inden vi overhovedet møder tolderens i fortællingen, har han nærmest vor sympati, og det er jo ham vi ligner, hvorved vi jo altså også måler os i forhold til andre. Og går helt galt af Jesu fortælling og mening. For tolderens siger ikke: Gud, jeg ved godt, at jeg ikke er så god og from som farisæeren dér. Derved pointerer Jesus, at ydmyghed er ikke at gøre sig ringere end de andre; det bliver nemlig hurtigt ret så hovmodigt.

I farisæerens tempel er ham selv, og tolderens, og Gud. I tolderens tempel er Gud, og ham selv. Og tolderens er ydmyg, deri, at han erkender og anerkender, at han kan ikke andet end håbe på Guds nåde, OG han er afhængig af Guds nåde.

Ydmyghed i Jesu opfattelse er at se sig selv i sit Gudsforhold, i sin tro og fromhedsliv, og være afhængig af Guds nåde som det

eneste, der tæller hos Gud. Derved udtrykkes og det er lidt det samme, som jeg utallige gange har sagt her fra prædikestolen, at toldereren erfarer i Guds nåde, at han er elsket *fordi* han er; mens farisæeren vil elskes *for det* han er.

Forskellen i dette kender vi f.eks. i forskellen på forelskelse og kærlighed. I forelskelsen ”elskes” vi langt hen ad vejen for det, vi er; mens vi i kærligheden elskes fordi vi er. Det er derfor, at Gud elsker os. Det er derfor, at vi i troen kan erfare Guds kærlighed, når vi erkender afhængigheden af Ham. For så kan Gud komme til at elske os. Så kan kærligheden blive gengældt.

Derfor drejes også problematikken mellem ophøjelse og ydmygelse hos Jesus. Den, der ophøjer sig selv, skal ydmyges, hvilket vil sige, at han smerteligt vil blive tvunget til at erkende, at Guds kærlighed er *fordi*, og ikke *for det*, og kan kun tilegnes i ydmyghed, i afhængighed. Mens den, der ydmyger sig selv vil blive ophøjet, ikke i forhold til andre, men i forhold til Guds nåde og retfærdighed. Ophøjet til Guds ære og velsignelse.

Hos Gud måles vi på vores afhængighed af Guds nåde, og jo mere vi er afhængige af den, desto mere vil Gud lade den flyde ud over os, fylde os og bære os ind i ophøjelsen, ind i velsignelse og retfærdighed. Vi skal ikke måle os på hinanden, eller måle hinanden, for vi bliver ikke frelst på grund af hinanden. For, *for det vi er* i vor selvretfærdighed, skal vi ydmyges; men *fordi vi er* afhængige af Gud, skal vi ophøjes og velsignes i Guds retfærdighed og nåde. Det udtrykkes, synes jeg, klart i næste salme. Blandt andet i linierne:

Læg som støv dig i Guds hånd!

Da opliver dig Guds Ånd

atter i Guds billed.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen